

Leverandørbrugsanvisning efter 91/155/EØF

1. Identifikation af stoffet/materialet og af leverandøren Identifikation af stoffet eller materialet: PR-nr.: 1386217 CAMEL UNIVERSAL CEMENT Identifikation af leverandør: thornac & knarberg a/s Engsvinget 10 Tlf.: 48 17 20 10 3450 Allerød Fax: 48 17 43 01 Nødtelefon: 48 17 20 10																														
2. Sammensætning/oplysning om indholdsstoffer <table border="1"><thead><tr><th>% w/w</th><th>Stofnavn</th><th>CAS</th><th>Stofklassificering</th><th>Note</th></tr></thead><tbody><tr><td>42,5-45</td><td>Trichlorethylen (= Trichlorethen)</td><td>79-01-6</td><td>Carc3;R40 R52/53</td><td>1 + 2</td></tr><tr><td>25,5-27</td><td>Dichlormethan</td><td>75-09-2</td><td>Carc3;R40</td><td>1 + 2</td></tr><tr><td>17-18</td><td>Xylen, blanding af isomere</td><td>1330-20-7</td><td>R10 Xn;R20/21 Xi;R38</td><td>2</td></tr><tr><td>< 1</td><td>Toluen</td><td>108-88-3</td><td>F;R11 Xn;R20</td><td>2</td></tr><tr><td>< 0,1</td><td>1,2-Epoxybutan</td><td>106-88-7</td><td>F;R11 Xn;R20/21/22 Xi;R36/37/38 Carc3;R40 R52/53</td><td>1</td></tr></tbody></table> <p>1) Stoffet er optaget på Arbejdstilsynets liste over stoffer, som anses for at være kræftfremkaldende. 2) Stoffet er et organisk opløsningsmiddel.</p>	% w/w	Stofnavn	CAS	Stofklassificering	Note	42,5-45	Trichlorethylen (= Trichlorethen)	79-01-6	Carc3;R40 R52/53	1 + 2	25,5-27	Dichlormethan	75-09-2	Carc3;R40	1 + 2	17-18	Xylen, blanding af isomere	1330-20-7	R10 Xn;R20/21 Xi;R38	2	< 1	Toluen	108-88-3	F;R11 Xn;R20	2	< 0,1	1,2-Epoxybutan	106-88-7	F;R11 Xn;R20/21/22 Xi;R36/37/38 Carc3;R40 R52/53	1
% w/w	Stofnavn	CAS	Stofklassificering	Note																										
42,5-45	Trichlorethylen (= Trichlorethen)	79-01-6	Carc3;R40 R52/53	1 + 2																										
25,5-27	Dichlormethan	75-09-2	Carc3;R40	1 + 2																										
17-18	Xylen, blanding af isomere	1330-20-7	R10 Xn;R20/21 Xi;R38	2																										
< 1	Toluen	108-88-3	F;R11 Xn;R20	2																										
< 0,1	1,2-Epoxybutan	106-88-7	F;R11 Xn;R20/21/22 Xi;R36/37/38 Carc3;R40 R52/53	1																										
3. Fareidentifikation Kræftfremkaldende, sundhedsskadelig og miljøfarlig væske med langtidsvirkninger.																														
4. Førstehjælpsforanstaltninger <p>Indånding: Bring personen i frisk luft. Lette tilfælde: Holdes i ro under opsyn. Ved ubehag: Søg læge. Svære tilfælde: Bevidstløse lejres i aflåst sideleje med hovedet lavt og holdes varme. Er vejtrækningen stoppet, gives kunstigt åndedræt. Tilkald straks læge eller ambulance.</p> <p>Hud: Forurenede tøj fjernes straks. Skyl huden og vask grundigt med vand og sæbe. Ved ubehag: søg læge.</p> <p>Øjne: Skyl straks grundigt med vand eller fysiologisk saltvand. Evt. kontaktlinser fjernes, og øjet spiles godt op. Søg i alle tilfælde læge. Skyllningen fortsættes under transport til læge/sygehus.</p> <p>Indtagelse: Skyl straks munden grundigt og drik rigelige mængder vand. Fremkald ikke opkastning, da det øger faren for at få produktet i lungerne. Indtræffer opkastning, holdes hovedet lavt, for at undgå maveindhold i lungerne. Tilkald straks ambulance. Bevidstløse må ikke få væske. Ved bevidstløshed: Se indånding.</p> <p>Forbrænding: Skyl med vand indtil smerterne er ophørt. Fjern under skylningen ikke fastbrændt tøj fra det forbrændte område. Hvis lægebehandling er nødvendig, fortsættes skylningen, indtil en læge har overtaget behandlingen.</p> <p>Information: Vis denne brugsanvisning til læge eller skadestue.</p>																														
5. Brandbekæmpelse <p>Forholdsregler ved brand: Undgå indånding af røggasser. Fjern beholdere om muligt eller nedkøl med vand.</p> <p>Slukningsmidler: Vandtåge (aldrig vandstråle - spreder branden), skum, pulver eller kulsyre.</p> <p>Særlige farer ved eksponering: Ved brand dannes meget giftige gasser: carbonoxider, phosgen samt ætsende hydrogenchlorid.</p> <p>Særlige personlige værnemidler: Brug trykluftmaske ved kraftig røgudvikling.</p>																														
6. Forholdsregler over for udslip ved uheld <p>Personlig beskyttelse: Brug personlige værnemidler - se punkt 8. Fjern antændelseskilder. Begræns spredning. Sørg for god udluftning. Hold uvedkommende på afstand. Ansatte skal underrettes om ethvert uheld, der kan medføre øget risiko for påvirkning.</p> <p>Miljøbeskyttelse: Må ikke kommes i kloakken. Se punkt 12. Informer de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne.</p> <p>Metoder til oprydning: Spild, rester m.v. skal opsuges med granulat eller lign., opbevares og bortskaffes i veltillukket beholder mærket med: "Indeholder et stof, der er omfattet af dansk arbejdsmiljøregulering med hensyn til kræftrisiko". Efterskyl grundigt med vand. Videre håndtering af spild: se punkt 13.</p>																														

7. Håndtering og opbevaring**Opbevaring:**

I den veltillukkede originalbeholder, køligt og på et velventileret sted. Beskyttet mod ultraviolet lys (pga. risikoen for dannelse af phosgen).

Forsvarligt, utilgængeligt for uvedkommende, adskilt fra levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.l.

Brandsikkert. Beredskabsstyrelsens (tidligere Statens Brandinspektion) tekniske forskrifter for brandfarlige væsker skal nøje følges, herunder reglerne for brandfarligt oplag.

Brandfareklasse: III-1 (55°C < Flammepunkt ≤ 100°C Ej blandbar med vand). 1 oplagsenhed = 50 liter.

8. Eksponeringskontrol/Personlige værnemidler**Forholdsregler ved brug:**

Arbejdet må ikke påbegyndes, før der foreligger en forhåndsgodkendelse fra Direktøren for Arbejdstilsynet.

Arbejdspladsen skal være afgrænset. Følg advarsels- og sikkerhedsskiltningens angivelser, herunder skilt om rygeforbud.

Undgå AL kontakt! Kontaktlinser bør ikke bruges under arbejdet. Vask straks, hvis huden bliver forurenede. Skift straks forurenede tøj. Undgå indånding af dampe. Sørg for effektiv ventilation, når væsken påføres - tænd for punktdug. Omhyggelig personlig hygiejne er nødvendig. Luk beholderen efter hvert brug. Vask hænder og forurenede områder med vand og sæbe efter arbejdets ophør. Adgang til vand og øjenskylleflaske. Fugtighedscreme modvirker udtørring af huden og kan med stor fordel bruges ved arbejdets afslutning.

Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen, ligesom opbevaring af mad, drikkevarer og tobak ikke må finde sted, hvor der er risiko for forurening fra kræftfremkaldende stoffer. Personlige værnemidler (PV) må ikke bæres under spisepauser og skal opbevares særskilt fra andet tøj. Ved destruktion eller rengøring skal PV opbevares og bortskaffes i lukket plastpose, mærket med "Indeholder et stof, der er omfattet af dansk arbejdsmiljøregulering med hensyn til kræftisiko". Rengøringen skal foregå med udstyr egnet til formålet.

Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jf. Arbejdsministeriets bek. om arbejdets udførelse).

Må aldrig anvendes i nærheden af ild, gnister eller varme overflader (herunder svejseapparater).

Grænseværdi: 10 ppm = 55 mg/m³ (Trichlorethen)

35 ppm = 122 mg/m³ H (Dichlormethan) Stoffet kan optages gennem huden.

25 ppm = 109 mg/m³ H (Xylen) Stoffet kan optages gennem huden.

25 ppm = 94 mg/m³ H (Toluen) Stoffet kan optages gennem huden.

Personlige værnemidler:**Indånding:**

Anvend luftforsynet helmaske, da produktet indeholder stoffer, hvis dampe ikke tilbageholdes effektivt på kulfiltre.

Hud:

Brug polyvinylalkohol eller 4H-handsker, samt beskyttelsesdragt og hætte.

Øjne:

Ansigtsskærm.

9. Fysisk-kemiske egenskaber**Udseende:**

Farveløs væske

Lugt:

Stærkt irriterende lugt

pH:

-

Kogepunkt (°C):

> 40

Smeltepunkt (°C):

-

Flammepunkt (°C):

> 60

Eksplisionsgrænser v/100°C (%-%):

1,0 - 44,8

Relativ vægtfylde (g/ml) v/25°C:

1,3

Vandopløselighed:

Ikke blandbar

10. Stabilitet og reaktivitet

Stabilitet:

Dampene kan antændes af f.eks. en gnist, en varm flade eller en glød. Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft. Kan drive langt til antændelseskilder og give tilbageslag. Dampene er ved almindelig temperatur tungere end luft og kan spredes langs gulv m.v.

Forhold, der skal undgås:

Undgå dannelse af gnister og gløder samt opvarmning (herunder svejseapparater). Ultraviolet lys, f.eks. udsendt under svejsning, kan medføre omdannelse af trichlorethylen til meget giftige phosgen.

Materialer, der skal undgås:

Findelt letmetal (f.eks. aluminium) kan reagere voldsomt med trichlorethylen under dannelse af hydrogenchlorid. Med stærke baser (f.eks. natronlud) kan trichlorethylen reagere under dannelse af bl.a. dichloracetylen (dichlorethyn), der er selvantændeligt. Undgå endvidere kontakt med aminer og oxidationsmidler.

Farlige nedbrydningsprodukter:

Ved ophedning til meget høje temperaturer (spaltning) afgives meget giftige gasser: carbonoxider, phosgen samt ætsende hydrogenchlorid.

11. Toksikologiske oplysninger (sundhedsfarlige egenskaber)

Optagelsesvej:

Hud, lunger og mavetarmkanal.

Korttidsvirkninger

Indånding:

Indånding af dampe kan være sundhedsskadeligt og irritere åndedrætsorganerne. Dampene kan give beruselse, hovedpine, hoste, kvalme, opkastning, svimmelhed, træthed, fråde om munden, synsforstyrrelser, ukoordinerede bevægelser, muskelkrampe, følelseløshed, lammelser og ildebefindende. Udsættelse for høje koncentrationer af dichlormethan kan medføre risiko for vand i lungerne (lungeødem). Vær opmærksom på, at symptomerne (åndenød) kan opstå flere timer efter påvirkningen. Trichlorethylen nedbryder hjertemusklens og påvirker hjerterytmen. Der er set dødsfald forårsaget af lammelse af åndedrættet eller pludselig hjertedød. Alkohol forstærker både trichlorethylens og xylens giftighed.

Hud:

Produktet affedter huden og kan ved længerevarende ell. gentagen kontakt få huden til at tørre ud, blive rød og irriteret. Sprækkedannelse og fortykkelse af huden kan forekomme. En karakteristisk rødmen pga. en udvidelse af de små blodkar i huden ("Degreaser's flush") er kendt som en kombineret effekt af trichlorethylen og alkohol. Trichlorethylen, dichlormethan, xylene og toluen kan alle optages gennem huden og ved omfattende kontakt give hovedpine, kvalme, svimmelhed og ildebefindende.

Øjne:

Stænk og dampe kan virke irriterende og medføre rødme og smerter.

Indtagelse:

Irritation af mavetarmkanalen samt giftvirkninger med symptomer som nævnt under indånding.

Langtidsvirkninger

Arbejdet kan udgøre en kræftisiko. Trichlorethylen og dichlormethan har vist sig at fremkalde kræft i flere forskellige organer (lever, lunger, nyrer og testikler). Indånding af høje koncentrationer eller hyppig indånding af selv små mængder organisk opløsningsmiddel kan give skader på bl.a. lever, nyrer og centralnervesystem (herunder hjerneskader). Længerevarende udsættelse for dampene kan medføre hukommelsestab, koncentrationsbesvær, viljeløshed, stærk træthed, søvnforstyrrelser, hallucinationer og øget irritabilitet. Ved graviditet passerer både xylene og trichlorethylen let moderkagen. Trichlorethylen og dichlormethan optages i modermælk. Xylene, trichlorethylen og dichlormethan er mistænkt for at kunne give fosterskader. Der er mulighed for varig skade på helbredet som følge af den arveanlægsændrende effekt af trichlorethylen..

12. Miljøoplysninger

Mobilitet:

Uopløseligt i vand.

Nedbrydelighed:

-

Akkumulering:

log P_{ow} for toluen: 2,73

Korttids- og langtidsvirkninger i miljøet:

Xylene er giftig for organismer, der lever i vand, og kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet. Trichlorethylen er skadelig for organismer, der lever i vand, og kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

Andre skadelige virkninger:

Kan forårsage ekstern miljøforurening. Undgå udledning til miljøet.

13. Bortskaffelse**Affald:**

Kemikaliet skal betragtes som farligt affald. Benyt den kommunale indsamlings- og afhentningsordning.

Kemikalieaffaldsgruppe:

B

Z

Z

Affaldsfraktion:

02.12 (store mængder)

05.99 (mindre mængder)

05.99

EAK-kode (affaldskatalog nr.):

08 04 01 00

20 01 13 00

15 02 01 01 (absorptionsmidler forurennet med produktet)

14. Transportoplysninger

ADR: 6.1/25c

UN: 2810 giftig organisk væske, n.o.s. (trichlorethylen & dichlormethan)

Småkolliregel, begrænset mængde, hvor det er tilstrækkeligt på hvert kolli at anføre: "UN 2810".

Småkolli: Højest 1 l pr. indvendig emballage og højest 12 l pr. kolli.

15. Oplysninger om regulering**Indeholder:**

EF-nr.: -

PR-nr.: 1386217

Trichlorethylen, Dichlormethan & Xylen, blanding af isomere

R og S-sætninger

R 20/21: Farlig ved indånding og ved hudkontakt.

R 40: Mulighed for varig skade på helbred.

S 23: Undgå indånding af dampe.

S 24/25: Undgå kontakt med huden og øjnene.

S 36/37: Brug særligt arbejdstøj og egnede beskyttelseshandsker.

S 61: Undgå udledning til miljøet. Se særlig vejledning/sikkerhedsdatablad.

1993-kodenr.:

5 - 6 Anvendes åndedrætsværn, skal dette være luftforsynet, da produktet indeholder stoffer, hvis dampe ikke tilbageholdes effektivt på kulfiltre.

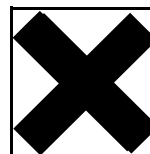
Anvendelsesbegrænsning:

Materialet må ikke anvendes før forhåndsgodkendelse foreligger fra Direktoratet for Arbejdstilsynet pga. indholdet af trichlorethylen. Kontakt evt. din BST eller din lokale Arbejdstilsynskreds for hjælp til udarbejdelse af en forhåndsgodkendelse, hvis den ikke allerede foreligger.

Må ikke bruges af unge under 18 år (jf. dog Arbejdsministeriets bek. om unges farlige arbejde).

Krav om særlig uddannelse:

Materialet må kun anvendes af personer, som er nøje instrueret i arbejdets udførelse og som har kendskab til indholdet i denne brugsanvisning.

Faresymbol:

Sundhedsskadelig

16. Andre oplysninger**Anvendelse:**

Lim til dæk.

Udgave:

2

(Revisions)dato:

13. februar 2001

Ændring i punkt:

1 & 15

Udarbejdet af: ALTox a/s - Godthåbsvej 177 - 2720 Vanløse - Tlf. 38 34 77 98 - Fax 38 34 77 99 / PH - Kvalitetskontrol: JV